

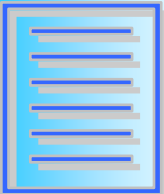
«Прилагане на стандарти в проектите на информационни системи»

Цоло Цолов

**Принципи и стандарти
в дейността на
управляващия проект**

**София,
април 2004**

1. Практически задачи пред управляващия (мениджър) на проект

-
- Необходим му е **интегрален инструмент за персонална дейност**, който да бъде :
 - адекватен;
 - понятен и лесен за представяне;
 - гъвкав и практичен;
 - да съответства на индивидуалността на конкретния управляващ проект.

Задача:

Да изгради такъв **технологически инвариант на собствената си дейност (модел)**, който да може да работи в повечето от изпълняваните от него проекти.

2. Дейности на управляващия проект: Основни моменти

-
- ❑ **Управляващият проект използва проектни инструменти които са :**
 - **формализирани** на ниво изпълнение (включват стандарти);
 - **формализирани частично** на концептуално и частно-методологично (във вид на подходи, принципи, модели) ниво;
 - **не формализирани** (персонални технологии, лични техники, «*know-how*»).
 - ❑ Проектните инструменти винаги се използват в рамките на някакъв **персонален модел на дейност (ПМД) на управляващия.**
 - ❑ На практика съотношението и взаимовръзката между тях се определя от **интегрирания контекст на конкретния проект.**
-

2.1. Интегриран контекст на проекта

2.2. Принципи

Принцип (от лат. *principium* основа, начало) – 1) основно, изходно положение на някаква теория, учение и т.н.; 2) ръководно, **основно правило в дейността.**

Принципите са концентрирано **обобщение на** разностранен опит и подходи на ниво **структури на дейности** (*framework*).

- **Тяхното съдържание и смисъл:**
 - дава в кратка форма практическо ръководство за конкретни действия по проекта и/или да бъдат основа за разработка на стандарти или алгоритми за работа.

2.3. Стандарти

Стандарт (англ. *standard*) – това е образец, еталон или модел, приемани като изходни за съпоставяне с тях на други подобни обекти, но и нещо шаблонно, не съдържащо в себе си нищо оригинално, творческо.

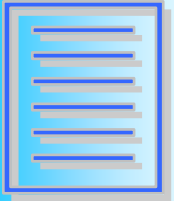
- **Стандартите в проектната дейност винаги са отражение на изминал опит и утвърдили се практики**

2.4. Съотношение между принципи и стандарти

Определя се от вложеният в тях смисъл в конкретните случаи. Например:

- ако принципите – това е **отражение на някакъв концептуален подход към проектната дейност**, то стандартите в този случай могат да бъдат набор от понятия (стандартите на глосари и речници), някакво ръководство, или отделни методи и средства;
- ако принципите – това е **структура от дейности (*framework*) на управляващия**, то стандартите тогава са част от инструментите в дейността на управляващия.

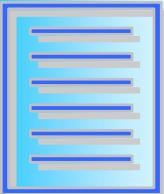
3. Персонален модел на дейността (ПМД) на управляващия проект

Изисквания:

1. **Технологическа инвариантност**, т.е. Приложимост в голям брой проекти
2. **Междинност и гъвкавост**, т.е. ПМД е основа за построяване на дадена ПМД за конкретен проект
3. **Откритост и адаптивност** за формиране на ПМД за конкретен проект, т.е. има такова ниво което позволява адекватно да се включат инструменти и хора в структурата от дейности

3.1. ПМД на управляващия

Личностни характеристики
Управляващ проекта
(персонални техники и технологии)

Принципи в дейността на управляващия
(*framework*)

Инструменти и стандарти

ПМД на Управляващият като модел и технологически инвариант

Други елементи

3.2. Управляващ (мениджър) на проект

Особености на «зрелия» управляващ:

- При него вече е формиран **персонален модел на проектна дейност**, адекватен на личността му.
- Особеност на «зрелостта» е в това че подхода към проекта «според живота» и според опита е формиран на философско, концептуално и методологическо ниво – дори когато «зрелият» управляващ сам не определя своето кредо с тези термини

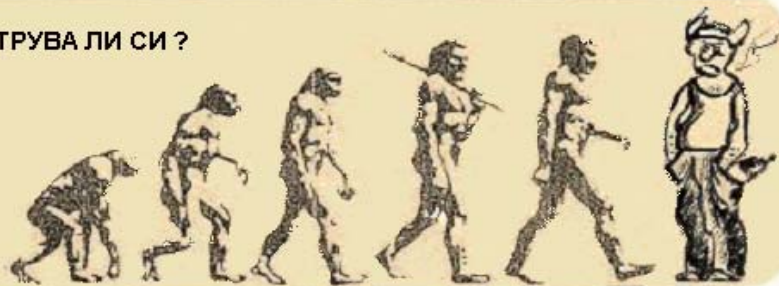
Накратко:

При «зрелия» управляващ вече е оформен ПМД (набор от персонални технологии, «любими» методи и средства, стереотипи, подходи към проекта и т.н.). В зависимост от проекта и позицията му в него, той формира собствена ПМД вече по конкретен проект.

3.2.1. Пътят на проект мениджъра към «зрелостта»

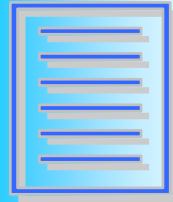
СТРУВА ЛИ СИ ?

По **пътя към «зрелостта»**, в процеса на формиране на професионален управляващ проект, е нужно да се изпробват различни подходи, приемайки или отблъсквайки едни или други инструменти свързани с човешката дейност.

- В резултат на този път се формира **ПМД - персонален модел** на **управляващия**, съответстващ на такъв критерий като адекватност на използваните инструменти към личността на управляващия – неговите личностни характеристики, управленско мислене, стил, модели и други.

3.3. Система «7П»: Принципи на дейността на управляващия проект

2. Принцип «Същност»:
Погледни към корените!

3. Принцип «Бъдещето»:
Днес работи за
утрешния ден!

4. Принцип «Движение»:
Движи се напред!

5. Принцип «Постоянство»:
Бъди готов за промени!

6. Принцип «Живот»:
Реагирай като жив организъм!

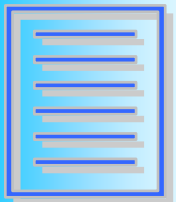
1. Принцип «Homo Sapiens»:
Мисли!

7. Принцип «Homo Faber»:
Действай като човек!

3.4. Стандарти в УП

- Квалификационни стандарти в рамките на избран концептуален модел на дейност на проект-мениджърите и/или специалистите по управление на проекти.
- Глосари и речници.
- Набор от знания (PMBoK, Prince2) в рамките на избран концептуален подход.
- Ръководства.
- Използване на методи и средства.

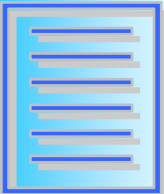

4. Формиране ПМД на Управляващия за конкретен проект

- ❑ Всяка една методология в *PM* е отражение на частно-концептуалния проектен подход. Единна методология за *PM* няма (и дали е необходима?).
- ❑ Всички модели на проект и проектна дейност са уникални и приближени.
- ❑ Реално съществуват методологическо и моделно многообразие от дейности на професионалните управляващи и мениджъри на проекти. На практика професионалистите използват частно-методологически концепции и модели.
- ❑ Принципите в професионалната работа се използват винаги в явен или неявен вид, стандартите – при тяхното наличие - могат да бъдат използвани или не, в качеството на инструменти от гледна точка на ефективността нужна за достигане целите на проекта.

4.1. ПМД на управляващия конкретен проект

ПМД
На Управляващия
като модел и
технологически
инвариант

Визия за проекта
(същност, природа,
анатомия)

Участници и
Екип на проекта

ПМД
На Управляващия
конкретен проект,
като модел и технология
за осъществяването му

План на
Проекта

Други
елементи

5. Резюме

1. **Принципите** – това са основните **правила в дейността на управляващия** проекта, които позволяват да се формира **структурата на неговата дейност (*framework*)**, както на **ниво общ подход**, така и на **ниво конкретен проект**.
2. **Целесообразността** от тяхното използване се оправдава почти винаги, но особено силно – в условията на **проектна неопределеност и размитост**.
3. **Системата «7П»** позволява на **Управляващия проекта**, адекватно да се **позиционира** в условията на **големи размери, неопределеност и размитост на проекта**.
4. В ПМД на управляващия проект, **принципите и стандартите могат да бъдат взаимно допълващи се елементи**, а стандартите могат да бъдат използвани или не в качеството им на един от инструментите.

